

Utbildningsförvaltningen
Carina Westh
0171-626446
carina.westh@enkoping.se

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Gymnasieutbildning för elever över 18 år som omfattas av massflyktsdirektivet

Förslag till beslut

Förslag till nämnden

1. Utbildnings och arbetsmarknadsnämnden godkänner att sökande i Bilaga 01 får påbörja utbildning på språkintruktionsprogrammet trots att personen fyllt 18 år
2. Utbildnings och arbetsmarknadsnämnden beslutar att elever som har fyllt 18 år, har vistelseadress i Enköpings kommun och som uppfyller nedanstående kriterier ska, i mån av plats, kunna erbjudas möjligheten att påbörja utbildning på språkintruktionsprogrammet.
  - i. Eleven omfattas av massflyktsdirektivet
  - ii. Eleven har en pågående gymnasieutbildning i sitt hemland
  - iii. Eleven bedöms ha förmåga att kunna tillgodogöra sig utbildningen
3. Prövning av huruvida kriterierna uppfylls och om plats bedöms finnas för att ta emot en individ ska göras fall till fall av utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden.
4. Utbildningsförvaltningen får i uppdrag att bevaka möjligheten att söka ersättning för utbildningskostnader för denna målgrupp

Beskrivning av ärendet

Frågan om att erbjuda individer över 18 år gymnasieutbildning har aktualiserats med anledning av att en individ bosatt i Enköpings kommun, som omfattas av massflyktsdirektivet och är över 18 år, har kommit i kontakt med Westerlundska gymnasiet (se bilaga 01 för personuppgifter). Bedömningen har gjorts av gymnasiet att språkintruktionsprogrammet skulle vara en lämplig väg framåt för individen. Syftet med språkintruktionsprogrammet är enligt 17 kap. 3§ skollagen (2010:800) att ge nyanlända ungdomar en utbildning med tyngdpunkt i det svenska språket, vilket möjliggör för dem att gå vidare i gymnasieskolan eller till annan utbildning.

Enligt skollagen har dock asylsökande elever och elever som omfattas av massflyktsdirektivet endast *rätt* till utbildning i gymnasieskola eller gymnasiesärskola om de har påbörjat sin utbildning innan de fyllt 18 år.

Utbildningsförvaltningens bedömning

Även om en ungdom över 18 år som omfattas av massflyktsdirektivet inte har rätt till gymnasieutbildning så är utbildningsförvaltningens bedömning att detta inte utesluter att kommunen ändå erbjuder gymnasieutbildning. Vid en utökning av möjligheten till gymnasieutbildning behöver dock den kommunala likställighetsprincipen beaktas samt ekonomiska konsekvenser, då erbjudandet av utbildning till fler än de som har rätt till utbildningen innebär att ersättning i form av statsbidrag uteblir.

Bedömning av den sökandes skäl att få påbörja språkintruktionsprogrammet

Utbildningsförvaltningen bedömer att det finns starka skäl för att den sökande i bilaga 01 ska ges möjlighet att påbörja språkintruktionsprogrammet då hen har påbörjat gymnasiestudier i Ukraina men som fick avbrytas under sista året på grund av Rysslands invasion. Språkintruktionsprogrammet skulle möjliggöra att den sökande kan fortsätta sina studier i väntan på ett beslut från Migrationsverket, vilket skulle ge individen möjlighet till att få betyg i vissa ämnen, skapa förutsättningar för vidare studier samt möjliggöra en snabbare etablering på arbetsmarknaden. En meningsfull sysselsättning i form av studier och social gemenskap ger också berörd ungdom en större chans att integreras i det svenska samhället.

Noteras bör också att individen inte har rätt till SFI eller utbildning inom Komvux då denna massflyktdirektivet inte medger den rätten.

Gymnasieutbildning för elever över 18 år som omfattas av massflyktsdirektivet

En enskild individs önskan om att få påbörja en gymnasieutbildning behöver dock beaktas i ett större sammanhang så att alla individer i en liknande situation har möjlighet till samma behandling. Den kommunala likställighetsprincipen (2 kap. 3§ KL) föreskriver nämligen att kommuner och regioner ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat. En kommun kan alltså bara särbehandla vissa medlemmar i förhållande till andra, om det sker på objektiv, saklig grund

I det här fallet innebär det att kommunen inte kan ta ställning till en enskild individs önskan om att påbörja språkintruktionsprogrammet, utan att samtidigt ta ställning till möjligheten för samtliga individer i samma situation. Förvaltningen föreslår därför ett antal kriterier som ska ligga till grund för bedömning av huruvida en individ ska kunna ges möjlighet att påbörja språkintruktionsprogrammet. Förslaget innebär att en elev som har fyllt 18 år, har vistelseadress i Enköpings

kommun och som uppfyller nedanstående kriterier ska, i mån av plats, kunna erbjudas möjligheten att påbörja utbildning på språkintruktionsprogrammet.

- Eleven omfattas av massflyktsdirektivet
- Eleven har en pågående gymnasieutbildning i sitt hemland
- Eleven bedöms ha förmåga att kunna tillgodogöra sig utbildningen

Förvaltningen föreslår vidare att prövningen av huruvida kriterierna uppfylls och om plats finnas för att ta emot en individ ska göras fall till fall av utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden.

Förvaltningens bedömning är att den sökande i bilaga 01 uppfyller dessa kriterier och att det i nuläget finns ledig kapacitet på Westerlundska gymnasiet språkintruktionsprogrammet. Förslaget från förvaltningen är därför att utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens ska godkänna att den sökande i bilaga 01 får påbörja språkintruktionsprogrammet och att de föreslagna kriterierna ska antas för eventuella ytterligare individer som vill ta del av samma möjlighet.

Ekonomiska konsekvenser

Eftersom den sökande inte har påbörjat en svensk gymnasieutbildning före 18 års ålder så kommer inte kommunen kunna få ersättning från Migrationsverket, vilket kommunen får för asylsökande barn och elever i förskola och skola under 18 år. Det är i nuläget heller inte klarlagt huruvida en ersättning kommer utgå från kommunfullmäktige som kompensation för kostnader som uppkommit i samband med mottagandet av flyktingarna från Ukraina i det här specifika fallet. Förvaltningens bedömning i dagsläget är därför att kostnaden i form av elevpeng kommer att få tas från huvudmannens budget. Vad gäller ytterligare individer i målgruppen som skulle kunna bli aktuella att tas emot i enlighet med de riktlinjer som föreslås så går det i dagsläget inte att säga hur många det skulle kunna handla om och vilka kostnader som i så fall skulle kunna uppstå. De föreslagna kriterier medger dock bara att individer kan tas emot i mån av plats, vilket innebär att sökande inte kan tas emot ifall det skulle kräva en utökning av organisationen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Gymnasieutbildning för elever över 18 år som omfattas av massflyktsdirektivet, daterad 2022-10-11

Bilaga 01 - Ansökan från elev över 18 år om att påbörja språkintruktionsprogrammet på Westerlundska gymnasiet

ENKÖPINGS
KOMMUN

4 (4)

Linda Lindahl
Förvaltningschef
Enköpings kommun

Carina Westh
Verksamhetschef
Enköpings kommun

Kopia till:
Westerlundiska gymnasiet

**Bilaga 01: Ansökan från elev över 18 år om att påbörja
språkintruktionsprogrammet på Westerlundska gymnasiet**

Namn:

Född: 2004-03-11

Status: Uppehållstillstånd med tillfälligt skydd.

Bakgrund: Påbörjad gymnasieutbildning i Ukraina. Talar engelska väl. Har varit i Sverige cirka 6 månader och kom nyligen till Enköping.

Tänkt utbildningsväg: Introduktionsprogrammet – språkintruktion